

Palkkiotiedusteluun vastasi 239 asiatekstinkääntäjää

Hinnat polkeneet paikallaan. Ranskantaminen näyttäisi olevan kalleinta.

Palkkiotiedustelun tarkoituksena oli selvittää, mitä asiatekstinkääntäjät pyytävät Suomen markkinoilla palveluksistaan. Palkkiotiedustelu toteutettiin Internetissä Webropol-kyselytutkimusohjelman avulla kesäkuussa 2006. Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton jäsenistössä oli tiedusteluhetkellä 1 361 asiatekstinkääntäjää. Tieto palkkiotiedustelusta ja tiedusteluun vastaamisen mahdollistava henkilökohtainen Internet-osoite lähetettiin 12.6.2006 sähköpostitse niille 843 asiantekstinkääntäjälle, jotka olivat ilmoittaneet sähköpostiosoitteensa liittoon. Teknisistä syistä palkkiotiedustelussa kuitenkin pyydettiin vastauksia vain niiltä kääntäjiltä, joiden kielisuuntavalikoimaan kuului jokin viimevuotisen tiedustelun 10 yleisimmästä kielisuunnasta.

Tiedusteluun vastasi määräaikaan 26.6.2006 mennessä 239 henkilöä eli 17,6 % liiton kaikista asiatekstinkääntäjistä ja 28,4 % niistä asiatekstinkääntäjistä, jotka olivat saaneet sähköpostitse tiedon tiedustelusta.

Pelkästään asiatekstinkääntäjien toimintaan keskittyvä tiedustelu on tehty aikaisemmin viisi kertaa: paperilomakepostituksena vuosilta 1995, 1997 ja 1999 sekä Internet-pohjaisena vuodelta 2002 ja vuonna 2005. Viime ja tänä vuonna kysely kohdistui kyselyajankohdan palkkioihin, kun taas aiemmin tietyn vuoden palkkioita selvitettiin seuraavan vuoden puolella tehdyllä kyselyllä. Vuosien 1995–2002 tiedusteluihin vastasi 10–18 % ja viime vuonna 23,7 % liiton kaikista asiatekstinkääntäjistä.

Muualta maailmasta tietoja palkkiokyselyistä tulee kovin harvaksen. Pohjoissaksalainen kääntäjien ja tulkkien järjestö ADÜ Nord (Assoziierte Dolmetscher und Übersetzer in Norddeutschland e.V.) teki lokakuusta 2004 tammikuuhun 2005 avoimen Internet-kyselyn, johon vastasi 819 saksan kielen kääntäjää ja tulkkia. Vastausprosenttia ei tässä tutkimuksessa voitu laskea, sillä kyselyyn vastasi saksan kielen kääntäjiä ja tulkkeja kaikkialta maailmasta, eikä tällaisten henkilöiden kokonaislukumäärä ole tiedossa. Yhdistyneen kuningaskunnan Institute of Translation & Interpreting -järjestön palkkiotiedusteluun vuonna 2001 vastasi noin 17 % jäsenistöstä.

Moni on päätoiminen ja kääntää suomea, englantia ja ruotsia

Vastaajista 78,3 % (vuonna 2005 72,5 %) ilmoitti päätyökseen kääntämisen, ja 65,0 % (vuonna 2005 62,5 %) oli toiminut alalla yli 10 vuotta. Päätoiminen kääntäminen jatkaa yleistymistään asiatekstin kääntäjien keskuudessa.

PÄÄTOIMISTEN ASIA TEKSTINKÄÄNTÄJIEN OSUUS ERI VUOSINA

Vuosi	Osuus vastaajista (%)
1995	42,0
1997	63,0
1999	68,0
2002	76,0
2005	72,5
2006	78,3

Vastaajien yleisimmin kääntämät kolme kielisuuntaa olivat englantia–suomi (59,4 % vastaajista), suomi–englanti (55,2 %) ja ruotsi–suomi (28,9 %) eli samat kuin viime vuonna (59,9 %, 43,1 %, 33,4 %). Yleisimpien kielisuuntien joukossa saksa näyttää menettäneen suosiotaan viime vuoteen verrattuna. Prosenttiluvuista on huomattava, että vaikka ne kertovat kysytyjen kielisuuntien keskinäiset yleisyysuhteet ja keskinäisen järjestyksen, niistä ei voida tehdä päätelmiä kielisuuntien yleisyydestä koko asiatekstinkääntäjäkunnan keskuudessa. Tämä johtuu siitä, että tämän vuoden palkkiotiedustelussa kielisuuntavaihtoehdot oli rajoitettu viime vuoden 10 yleisimpään kielisuuntaan, kun taas vuonna 2005 vastaajilla oli mahdollisuus valita 30 kielisuunnasta sekä lisäksi ilmoittaa jokin listan ulkopuolelle jäänyt kielisuunta.

Veloitusperusteet

Käännöstoimeksiantojen veloitusperusteet kyettiin tällä kertaa selvittämään jokaisen 10 kielisuunnan osalta erikseen. Veloitusperusteista vastausvaihtoehtoina olivat sanojen, rivien, sivujen tai työtuntien lukumäärä. Lisäksi vastaajilta tiedusteltiin, laskevatko he sanat, rivit tai sivut lähde- vai kohdekielisestä tekstistä. Koko aineistossa yleisin veloitusperuste oli työtuntien lukumäärä, jota kääntäjät käyttivät 28,7 prosentissa ilmoittamistaan kielisuunnista. Lähes yhtä yleisesti käytettiin riviveloitusta (28,1 %). Hieman yllättäen laskutuksessa käytetty tekstin pituus laskettiin yleisemmin lähdekielestä (50,6 %) kuin kohdekielestä (49,6 %). Yleisenä käsityksenä on aikaisemmin ollut, että lähdekieleen perustuva veloitus on sovellettu enimmäkseen ulkomaisiin toimeksiantoihin, ei niinkään kotimaisiin, joita tämä palkkiotiedustelu koski.

Veloitusperuste näytti kuitenkin riippuvan suuresti kielisuunnasta. Ranskan kielen käännöksissä määrä laskettiin useimmiten lähdekielestä, kun taas esimerkiksi venäjän kääntäjistä useimmat laskuttivat kohdekielisen tekstin pituuden mukaan. Mitä tulee tekstin pituuden laskemiseen, valtaosa saksantajista mutta vähemmistö ranska–suomi-kääntäjistä laati laskunsa rivien lukumäärän perusteella.

ASIA TEKSTINKÄÄNTÄJIEN KÄYTTÄMÄT VELOITUSPERUSTEET ERÄISSÄ KIELISUUNNISSA VUONNA 2006

Kielisuunta	Sanaveloitus (% vastaajista)	Riviveloitus (% vastaajista)	Sivuveloitus (% vastaajista)	Tekstin määrä lasketaan lähdekielestä (% vastaajista)	Tekstin määrä lasketaan kohdekielestä (% vastaajista)	Tuntiveloitus (% vastaajista)
en—fi (142*)	43	49	51	57	39	55
fi—en (132)	30	57	50	48	51	64
sv—fi (69)	35	51	48	49	42	54
fi—sv (68)	24	53	62	34	59	59
de—fi (52)	44	56	48	58	40	58
fr—fi (37)	51	43	62	73	24	46
fi—ru (33)	18	85	64	27	64	64
ru—fi (32)	13	69	59	25	66	63
fi—de (30)	23	87	40	33	60	47
fi—fr (27)	44	52	52	56	41	59

*vastaajien lukumäärä

Suurin ja pienin prosenttiluku kussakin veloitusperustesarakkeessa on lihavoitu.

Kielentarkistamisesta, editoinnista ja muusta tekstin muokkaamisesta kääntäjät laskuttivat joko tuntien mukaan (72,0 %; vuonna 2005 53,8 %) ja/tai sivumäärän mukaan (14,6 %; vuonna 2005 20,6 %).

Erillisistä veloituksista ja lisistä palkkiotiedustelussa selvitetiin mm. korotuksia työn vaikeuden, hankaluuden tai kiireellisyyden perusteella tai useassa mediassa julkaisemisen johdosta. Lisäksi kysyttiin toimeksiantokohtaista vähimmäisveloitusta, virallisen kääntäjän vahvistuspalkkiota, sanaston luomisen hintaa, korvausta apostillien noutamisesta sekä alennuksia.

Palkkiotaso

Vastaajien tuli ilmoittaa hinnat **ilman arvonlisäveroa**, joten kaikki seuraavassa mainitut euromäärät ovat arvonlisäverottomia.

Sanahinnat

Samoin kuin viime vuonna sanahintojen vaihteluväli oli erittäin suuri. Vaikka asteikkoa oli laajennettu, melko paljon vastauksia sijoittui edelleen asteikon alapään (10 snt) alle ja asteikon yläpään (24 snt) ylle. Koska eri kielten sanat ovat keskimäärin eri pituisia, sanojen lukumäärän laskutapa (lähde- vai kohdekielestä) luonnollisesti heijastuu hintoihin. Kaikkein korkein sanahintojen mediaani (eli hintaluokka, jonka ala- ja yläpuolella on yhtä monta hintavastausta) oli lähdekielen mukaan laskutetussa kielisuunnassa suomi–ruotsi (18–19 snt). Kaikkein matalin sanahintojen mediaani oli venäjä–suomi-käännöksissä lähdekielen mukaan laskutettaessa (10–11 snt), joskin tämä tulos perustuu vain pariin vastaukseen.

ASIA TEKSTINKÄÄNTÄJIEN YLEISIMMIN VELOITTAMAT SANAHINNAT VUONNA 2006

Kielisuunta ja sanojen laskentakohde	Arvonlisäverottomien hintojen mediaani (snt)
fi—en, lähdeteksti (26*)	14—15
fi—en, kohdeteksti (13)	14—15
fi—fr, lähdeteksti (8)	14—21
fi—fr, kohdeteksti (3)	14—15
fi—sv, lähdeteksti (10)	16—21
fi—sv, kohdeteksti (6)	14—17
fi—de, lähdeteksti (4)	12—23
fi—de, kohdeteksti (3)	16—17
fi—ru, lähdeteksti (4)	14—17
fi—ru, kohdeteksti (2)	10—13
en—fi, lähdeteksti (51)	12—13
en—fi, kohdeteksti (9)	14—15
fr—fi, lähdeteksti (17)	12—13
fr—fi, kohdeteksti (2)	14—17
sv—fi, lähdeteksti (21)	14—15
sv—fi, kohdeteksti (3)	16—17
de—fi, lähdeteksti (20)	12—13
de—fi, kohdeteksti (3)	12—13
ru—fi, lähdeteksti (2)	alle 10—13
ru—fi, kohdeteksti (1)	12—13

*vastaajien lukumäärä
Suurin ja pienin mediaani on lihavoitu.

Rivihinnat

Muunlaisia rivejä laskutuksessaan käyttäviä kääntäjiä pyydettiin vastauksissaan muuntamaan hintansa 60 merkkipaikan riviä vastaaviksi. Kääntäjän yleisimmin veloittama hinta 60 merkkipaikan rivistä vaihteli alle 1,30 eurosta yli 3,10 euroon. Kaikkein korkein rivihintojen mediaani oli lähdekielen mukaan laskutetussa kielisuunnassa suomi--ranska (2,10–2,19 euroa). Kaikkein matalin rivihintojen mediaani oli saksa–suomi- ja venäjä–suomi-käännöksissä lähdekielen mukaan laskutettaessa (1,80 euroa). Palkkiotaso näyttää viime vuosina pysyneen paikallaan. Yhdeksää viime vuotta tarkasteltaessa rivihintoja oli sekä vuonna 1997 että vuonna 1999 eniten luokassa 1,68–1,83 euroa, ja vuonna 2002 yleisimpien rivihintojen keskiarvo oli 1,91 euroa, ja vuonna 2005 yleisimpien rivihintojen mediaani oli 1,90–1,99 euroa. On huomattava, että edellä olevat vertailuluvut ovat kaikkien kielisuuntien yhdistettyjä lukuja, eikä veloitusta lähde- tai kohdekielen mukaan ole otettu huomioon.

ASIA TEKSTINKÄÄNTÄJIEN YLEISIMMIN VELOITTAMAT RIVIHINNAT VUONNA 2006

Kielisuunta ja rivien laskentakohde	Arvonlisäverottomien hintojen mediaani (e)
fi—en, lähdeteksti (28*)	1,90—1,99
fi—en, kohdeteksti (45)	2,00—2,09
fi—fr, lähdeteksti (5)	2,10—2,19
fi—fr, kohdeteksti (9)	2,00—2,09
fi—sv, lähdeteksti (9)	1,90—1,99
fi—sv, kohdeteksti (24)	2,00—2,09
fi—de, lähdeteksti (8)	1,90—1,99
fi—de, kohdeteksti (16)	1,80—1,99
fi—ru, lähdeteksti (7)	1,90—1,99
fi—ru, kohdeteksti (18)	1,80—2,09
en—fi, lähdeteksti (30)	1,80—1,89
en—fi, kohdeteksti (37)	2,00—2,09
fr—fi, lähdeteksti (10)	1,90—1,99
fr—fi, kohdeteksti (5)	1,90—1,99
sv—fi, lähdeteksti (10)	1,80—1,89
sv—fi, kohdeteksti (20)	2,00—2,19
de—fi, lähdeteksti (12)	1,70—1,89
de—fi, kohdeteksti (16)	1,80—1,89
ru—fi, lähdeteksti (4)	1,50—2,09
ru—fi, kohdeteksti (17)	1,80—1,89

*vastaajien lukumäärä

Suurin ja pienin mediaani on lihavoitu.

Lähdekielen ja kohdekielen mukainen veloitus: kaksi eri maailmaa?

Suurimpien kielisuuntien (fi←—>en ja fi←—>sv) rivihinnoissa on mielenkiintoinen epäjohtonmukaisuus. Kohdekielestä laskettujen rivien hinta on aina suurempi, käännettiinpä kumpaa suuntaan tahansa. Tällainen tilanne, eli että suomi—englanti-käännöksissä englanninkielinen rivi on kalliimpi kuin suomenkielinen mutta englanti—suomi-käännöksissä suomenkielinen onkin

kalliimpi, selittyä ainoastaan siten, että lähdekielen ja kohdekielen mukainen veloitus edustavat kahta eri kääntäjäkuntaa ja/tai kaksia eri käännösmerkkinä. Voisiko tekstin määrän laskeminen lähdetekstistä olla tyypillistä nimenomaan käännöstoimistoille tehtävässä alihankintatyössä? Vastaajien kirjoittamista vapaista kommentteista ilmenee 10 kääntäjää, joiden kaikki tai lähes kaikki toimeksiannot tulevat käännöstoimistoilta. Näistä kääntäjistä yhdeksän käyttää ainakin jossakin kielisuunnassa lähdetekstin määrään perustuvaa veloitusta ja vain kolme laskuttaa ainakin joskus kohdetekstin mukaan. Alihankintatöitä ja niiden hintoja ei suoraan selvitetty tässä palkkio tiedustelussa.

Sivuhinnat

Muunlaisia sivuja laskutuksessaan käyttäviä kääntäjiä pyydettiin vastauksissaan muuntamaan hintansa 1 560 merkkipaikan sivua vastaaviksi. Kääntäjän yleisimmin veloittama hinta 1 560 merkkipaikan sivusta vaihteli alle 36 eurosta yli 84 euroon. Samoin kuin rivihinnoissa lähdekielen mukaan laskutetut suomi–ranska-käännökset sijoittuivat kärkeen myös sivuhinnoissa (mediaani 52,00–55,99 euroa), ja lähdekielen mukaan laskutettu venäjä–suomi piti perää myös sivuhinnaltaan (mediaani 40,00–43,99 euroa). Tähän kuitenkin yhtäläisyydet rivi- ja sivuveloitusten välillä loppuvat. Ensinnäkin sivuhinnat ovat lähes kautta linjan suhteessa alempia kuin vastaavat rivihinnat, ja toisekseen lähdekielen ja kohdekielen mukainen veloitus ei suhtaudu toisiinsa lainkaan samalla tavoin kuin rivihinnoissa. Onko tässäkin niin, että sivuveloitusta sovelletaan erilaisiin asiakkaisiin ja toimeksiantoihin kuin riviveloitusta? Vai antavatko kääntäjät alennusta siitä, että työn hinta määritellään isomman yksikön (1 560 merkkipaikan sivu contra 60 merkkipaikan rivi) mukaan?!

Tuntihinnat

Useimmat vastaajat veloittivat saman tuntihinnan sekä aikaveloitteisista käännöksistä että kielentarkastuksista. Eräissä kielisuunnissa kääntämiseen käytetty tunti oli kuitenkin kalliimpi kuin kielen tarkistamiseen, editointiin yms. käytetty tunti. Syy, miksi jotkut arvostavat työtuntinsa hinnan korkeammaksi käännöstöissä kuin kielentarkistuksessa, ei selvinnyt tästä tiedustelusta; ehkä nämä vastaajat katsoivat olevansa pätevämpiä kääntäjinä. Tuntihintojen hajonta eri vastaajien välillä oli erittäin suuri: tuntihinta vaihteli asteikon päästä päähän eli alle 24 eurosta yli 84 euroon. Tänäkin vuonna ei koko vaihteluväliä saatu selville, vaikka asteikkoa oli laajennettu molemmista päistä viimevuotisesta. Korkein tuntihintojen mediaani oli suomi–ranska-käännöstöissä (48,00–51,99 euroa).

ASIA TEKSTINKÄÄNTÄJIEN YLEISIMMIN VELOITTAMAT TUNTIHINNAT VUONNA 2006

Kielisuunta ja tuntityön kohde	Arvonlisäverottomien hintojen mediaani (€)
fi—en, käännös (85*)	44,00—47,99
fi—en, tarkistus yms. (102)	44,00—47,99
fi—fr, käännös (16)	48,00—51,99
fi—fr, tarkistus yms. (18)	40,00—43,99
fi—sv, käännös (40)	44,00—47,99
fi—sv, tarkistus yms. (53)	44,00—47,99
fi—de, käännös (14)	40,00—47,99
fi—de, tarkistus yms. (23)	40,00—43,99
fi—ru, käännös (21)	40,00—43,99
fi—ru, tarkistus yms. (25)	40,00—43,99

en—fi, käännös (78)	40,00—43,99
en—fi, tarkistus yms. (106)	40,00—43,99
fr—fi, käännös (17)	40,00—43,99
fr—fi, tarkistus yms. (24)	40,00—43,99
sv—fi, käännös (37)	44,00—47,99
sv—fi, tarkistus yms. (57)	40,00—43,99
de—fi, käännös (30)	40,00—43,99
de—fi, tarkistus yms. (38)	40,00—43,99
ru—fi, käännös (20)	40,00—43,99
ru—fi, tarkistus yms. (25)	40,00—43,99

*vastaajien lukumäärä

Suurin ja pienin mediaani on lihavoitu.

Vähimmäisveloitus

Näyttää siltä, että yhä useampi asiatekstinkääntäjä on herännyt käyttämään toimeksiantokohtaista vähimmäisveloitusta. Vastaajista 83,3 % ilmoitti soveltavansa vähimmäisveloitusta (vuonna 2005 71,8 %). Vähimmäisveloitusten mediaani oli 30–39,99 euroa.

Erityisveloitukset

Samoin kuin vuonna 2005 hieman alle puolet vastaajista kertoi korottavansa tavanomaista palkkiotaan, jos teksti oli erityisen vaativaa tai rakenteeltaan hitaasti tai hankalasti käsiteltävää. Useimmissa tapauksissa korotus oli vähemmän kuin 19 %.

Tiedustelun kiireellisyyssisiä koskeva osio oli joidenkin vastaajien mielestä puutteellinen, sillä heillä kiireellisyyssisen veloittaminen riippui työtilanteesta, ei niinkään siitä, tapahtuiko työskentely päivällä, illalla, yöllä tai viikonloppuna. Niinpä kyselyn ilta-, yö-, lauantai- ja sunnuntailisiä koskevat vastaukset eivät ehkä ilmennä kaikkia käyttäjien veloittamia kiireellisyyssisiä. Toisaalta on kääntäjiä, jotka katsovat, ettei kiireellisyyssisiin ole aihetta, jos työn pystyy tekemään normaalina työaikana. Kääntäjien ilmoittamat ilta-, yö-, lauantai- ja sunnuntailisät vaihtelivat erittäin suuresti. Yötyöstä 39,5 % vastaajista ei perinyt mitään korotusta ja 8,8 % peri vähintään 100 prosentin korotuksen. Samoin 48,8 % vastaajista ilmeisesti piti lauantaita normaalina työaikana eikä veloittanut siitä lainkaan ylimääräistä, vaikka samalla 16,8 % vastaajista sovelsi lauantaityöhön vähintään 50 prosentin korotusta. Viime vuoteen verrattuna asiatekstinkääntäjien 'työaikajousto' ei ole ainakaan vähenemään päin. Toivoo sopii, että kääntäjät eivät jousta pelkästään asiakkaan ehdoilla.

Tiedustelun tulokset siitä, minkälaisia palkkioita kääntäjät perivät asiakkaan tilaamasta sanaston luomisesta, ovat hieman tulkinnanvaraisia. Monet saattavat luoda sanaston ilmaiseksi. Joka tapauksessa tästä palvelusta perityt tuntihinnat vaihtelivat laidasta laitaan: alle 24 eurosta yli 80 euroon. Mediaanipalkkio oli 48,00–51,99 euroa tunnissa. Apostillen noutamisesta peritty kertakorvaus vaihteli 0 eurosta yli 60 euroon. Mediaani sijoittui välille 15–19,99 euroa.

Virallisista kääntäjistä 9,4 % ei perinyt käännöksen virallisesta vahvistamisesta lainkaan palkkiota. Luku on nyt huomattavasti pienempi kuin viime vuonna, jolloin huolestuttavan moni (19,1 %) katsoi voivansa antaa tämän tärkeän palvelun ilmaiseksi. Voi olla, tänä vuonna saatu luku antaa todellisemman kuvan tilanteesta, sillä vahvistamista koskeva kysymys oli nyt hieman tarkemmin

muotoiltu. Käännösten vahvistamispalkkiot olivat samat kuin vuonna 2005: vaihteluväli oli alle 5 eurosta yli 15 euroon kappaleelta, ja yleisin hintaluokka oli edelleen 9,00–10,99 euroa.

Vastaajista 93,1 % ei korottanut lainkaan palkkiotaan tilanteessa, jossa käännös oli tarkoitettu julkaistavaksi sekä paperilla että Internetissä. Jos korotusta käytettiin, se oli yleensä 10–29 %. Eräs vastaaja huomauttaa aivan oikein kommentissaan, että kysymyksessä on oikeastaan tekijänoikeuskorvaus. Toisin sanottuna suurin osa asiatekstinkääntäjistä ei peri tällaisesta laajennetusta tekijänoikeuden luovutuksesta mitään korvausta.

Alennukset

Viime vuoden palkkiotiedustelussa pyrittiin ensimmäistä kertaa selvittämään käännösmuistiohjelmien käyttöön liittyviä alennuksia. Tuolloin asiaa koskevat kysymykset olivat niin vaikeaselkoisia, että yksityiskohtaisia tuloksia ei saatu. Valitettavasti kyselyn laatijat eivät vielä onnistuneet täysin selkeyttämään tätä kohtaa. Kyselyssä olisi siis haluttu saada tietää kääntäjien antamat alennukset tapauksissa, joissa tekstissä on paljon toistoa tai teksti on enemmän tai vähemmän samankaltainen käännösmuistissa jo olevan aineiston kanssa (ns. match-%). Näytti siltä, että osa vastaajista ilmoitti normaalihinnasta antamansa alennusprosentin ja osa taas päinvastoin sen, kuinka suuren prosenttiosuuden normaalihinnasta he veloittivat. Tulosten perusteella noin 27 % vastaajista käytti käännösmuistiohjelmaa työssään.

Myös muita alennuksia koskevien vastausten tulkitseminen on hieman epävarmaa, sillä alennuskohdan "vähemmän kuin 10 %" ruksanneisiin saattoi sisältyä myös vastaajia, joiden alennus oli 0 %. Vastaajista 41 % näytti antavan asiakkaalle alennusta, jos kysymyksessä oli ns. raakakäännös, ja 33 % näytti antavan alennusta kääntäjän kannalta helposta käännöksestä. Alennukset olivat yleensä vähemmän kuin 10 %. Noin puolet vastaajista myönsi alennusta kollegoille ja hyvälle asiakkaille, mutta vain 34 % myönsi alennusta käännöstoimistoille. Alennusten mediaani oli 10–19 %.

Päätelmät

Viime vuoden toiveet palkkiotiedustelujen osallistumisaktiivisuuden pysyvistä noususta Internet-pohjaisen kyselyn myötä eivät ole toteutuneet. Nyt tehdyssä palkkiotiedustelussa vastausprosentti painui takavuosien postikyselyiden tasolle. Vaikka tiedustelun rajoittuminen 10 kielisuuntaan karsi joukosta muita kieliä kääntävät henkilöt, myös kysytyjen 10 kielisuunnan vastaajakato oli erittäin suuri. Kun vuonna 2005 tiedusteluun vastasi 179 englant-suomi-kääntäjää ja 100 ruotsi-suomi-kääntäjää, nyt vastaavat luvut olivat 142 ja 69.

Asiatekstinkääntäjien perimät palkkiot ovat muuttuneet vain vähän viime vuodesta. Saaduista luvuista ja vastaajien sanallisista kommentteista voidaan kuitenkin päätellä, että käännöstoimistojen asema asiatekstinkääntäjien työllistäjinä on vahvistunut myös Suomessa. Asiatekstinkäännöksissä Suomen markkinat ovat voimakkaasti jakautuneet toisaalta käännöstoimistojen ja toisaalta ns. suorien asiakkaiden tarjoamiin toimeksiantoihin. Vastaajilta saadun palautteen mukaan kääntäjä saa käännöstoimistoille tehdystä työstä 20–60 % alemman palkkion kuin vastaavasta työstä suoralle asiakkaalle. Lisäksi käännöstoimiston asettamat ehdot esimerkiksi käännösmuistiohjelman käyttöön liittyvistä palkkion alennuksista saattavat olla kääntäjälle varsin epäedulliset.

Vastaajien kommentteista ilmenee, että tiedusteluun lienee vastannut myös moni sellainen kääntäjä, jonka asiakkaat ovat kaikki ulkomailla. Tiedustelun tarkoituksena oli selvittää Suomen käännösmarkkinoiden tilannetta, joten ulkomaita koskevat luvut saattavat vääristää tuloksia.

Edellä mainitussa ADÜ Nord -järjestön saksan kielen kääntäjiä ja tulkkeja koskevassa selvityksessä vastaajien ikä-, sukupuoli-, koulutus- ja työkokemus- ja päätoimisuusjakauma oli samankaltainen kuin tässä SKTL:n asiatekstinkääntäjien palkkiotiedustelussa. Vastaajien asiakkaista suoria asiakkaita oli 51 % käännöstoimistoja 39 %. Vastaajista 64 % ilmoitti käyttävänsä käännösmuistiohjelmaa. Vastaajista 67 % veloitti rivihinnan mukaan, ja tästä ryhmästä 84 % laski rivit kohdekielestä, eli käytäntö on hyvin lähellä sitä, mitä SKTL:n kyselyyn vastanneet saksantajat noudattavat. Suhteutettuna 60 lyönnin riviin saksalaistutkimuksessa saksantajien arvonlisäverottomien vähimmäishintojen keskiarvo oli 1,21 euroa/rivi suorille asiakkaille ja 1,03 euroa/rivi käännöstoimistoille, ja enimmäishintojen keskiarvo oli 1,67 euroa/rivi suorille asiakkaille ja 1,19 euroa/rivi käännöstoimistoille. (Tutkimuksen englanninkielinen yhteenveto on saatavissa allekirjoittaneelta osoitteesta scimed@sci.fi). Suomen saksantajat näyttäisivät siis saavan huomattavasti paremman rivihinnan työstään kuin saksantajat Saksassa ja ehkä muuallakin.

Tähän SKTL:n palkkiotiedusteluun vastanneista 239 asiatekstinkääntäjästä 86 antoi sanallista palautetta. Vastajat kiinnittivät huomiota mm. alennuskysymysten ja lähde–kohdekielijaottelun puutteisiin sekä Webropol-ohjelmasta johtuviin teknisiin ongelmiin. Kommenteista on suuri hyöty pyrittäessä kehittämään palkkiokyselyä entistä paremmaksi.

Tämä raportti on luettavissa myös Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton Internet-sivustossa osoitteessa www.sktl.net.

Palkkiotiedustelun laadintaan osallistuivat **Tiina Lähteenmäki, Sari Lahti, Ulla Kytökarhia-Agopov** ja **Liisa Laakso-Tammisto**.

Esko Meriluoto
asiatekstinkääntäjä lääketieteen ja luonnontieteiden alalla